# Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2010, sp. zn. 8 Tdo 1072/2010, ECLI:CZ:NS:2010:8.TDO.1072.2010.1

**Číslo:** 25/2011

**Právní věta:**

V řízení ve věcech dětí mladších patnácti let soud pro mládež zamítne návrh státního zástupce na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let[*], jen pokud shledá, že se nestal čin, pro nějž byl návrh na uložení opatření podán, nebo nebylo prokázáno, že se tohoto činu dopustilo dítě mladší patnácti let, vůči němuž návrh směřoval, anebo čin spáchaný dítětem mladším patnácti let nenaplňuje zákonné znaky trestného činu (mimo věku pachatele). Přitom postačí, není-li splněna toliko některá z těchto podmínek, jež ve svém souhrnu vytvářejí předpoklad pro uložení opatření podle § 93 odst. 1 z. s. m.

Soud pro mládež podle § 93 odst. 7 z. s. m.[**] upustí od uložení opatření tehdy, jestliže bylo po všech stránkách prokázáno, že se stal čin jinak trestný, pro nějž se předmětné řízení vede, že se ho dopustilo dítě mladší patnácti let, proti němuž byl návrh na uložení opatření podán, a že takový čin vykazuje všechny znaky činu jinak trestného, postačuje-li k dosažení účelu zákona o soudnictví ve věcech mládeže projednání činu dítěte před soudem pro mládež.

---

[*] *§ 93 odst. 9 z. s. m. ve znění účinném od 1. 1. 2010*

[**] *§ 93 odst. 8 z. s. m. ve znění účinném od 1. 1. 2010*

**Soud:** Nejvyšší soud

**Datum rozhodnutí:** 27.10.2010

**Spisová značka:** 8 Tdo 1072/2010

**Číslo rozhodnutí:** 25

**Číslo sešitu:** 5

**Typ rozhodnutí:** Usnesení

**Hesla:** Opatření ukládaná dětem mladším patnácti let, Řízení proti dětem mladším patnácti let

**Předpisy:** § 93 odst. 1 z. s. m.
§ 93 odst. 7 z. s. m.

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech trestních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Nejvyšší soud zamítl dovolání státního zástupce proti usnesení Krajského soudu v Plzni, soudu pro mládež, ze dne 27. 4. 2010, sp. zn. 7 Rodo 6/2010.*

**Z o d ů v o d n ě n í :**

Okresnímu soudu v Chebu, soudu pro mládež (dále jen „okresní soud“), v právní věci dítěte mladšího patnácti let (dále jen „dítěte“) M. B., došel dne 11. 5. 2009 návrh Okresního státního zastupitelství v Chebu, pod sp. zn. 1 Rod 13/2009, na uložení opatření podle § 90 odst. 1 zák. č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších změn dále jen „z. s. m.“, a to návrh na uložení ochranné výchovy podle § 93 odst. 1 písm. c) z. s. m.

Podle obsahu tohoto návrhu Policejní orgán Policie České republiky, Krajské ředitelství Západočeského kraje, Služba kriminální policie a vyšetřování v Chebu, vydal dne 14. 4. 2009 pod sp. zn. KRPK-1177/TČ-2009-030272 usnesení, kterým podle § 159a odst. 2 tr. ř. z důvodu § 11 odst. 1 písm. d) tr. ř. odložil trestní stíhání dítěte M. B. pro čin jinak trestný pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák., neboť je nepřípustné pro nedostatek věku stíhaného. Toto usnesení nabylo právní moci dne 21. 4. 2009. Podle tam popsaných zjištění se M. B. činu jinak trestného dopustil tím, že v době od 1. 12. 2008 do 4. 2. 2009 v Ch., v budově Základní školy na K. nám. a dále na blíže nezjištěných místech v Ch. za účelem uspokojení svého pohlavního pudu opakovaně ve více případech hladil po hýždích nezletilého A. M. a tomuto sahal na pohlavní úd.

Okresní soud v Chebu rozsudkem ze dne 25. 11. 2009, sp. zn. 1 Rod 13/2009, tento návrh Okresního státního zastupitelství v Chebu na uložení ochranné výchovy podle § 93 odst. 1 písm. c) z. s. m. dítěti M. B. zamítl. Rovněž rozhodl o nákladech řízení. Pokud jde o meritorní rozhodnutí, jímž podanému návrhu na uložení opatření nevyhověl, soud prvního stupně shledal, že M. B. sice spáchal čin jinak trestný, avšak tuto skutečnost posuzoval se zřetelem na to, že schopnosti tohoto dítěte rozpoznat nebezpečnost svého jednání a toto ovládat byly, i když nepodstatně, sníženy. Důraz kladl rovněž na projednání jiné dřívější věci téhož soudu u jmenovaného dítěte, vedené pod sp. zn. 1 Rod 1/2008, v níž mu byl uložen od října 2008 dohled probačního úředníka za čin jinak trestný podstatně závažnější, než je ten, který je nyní projednáván. Při pobytu v Dětském domově P., jakož i v Dětském domově v O., byl M. B. hodnocen všestranně pozitivně. V obou uvedených ústavech mu byla věnována výchovná, ale i potřebná lékařská péče. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že navrhované opatření v podobě ochranné výchovy je neúčelné a není v zájmu dítěte. Když neshledal podmínky pro upuštění od uložení opatření podle § 93 odst. 7 z. s. m., návrh státního zástupce zamítl.

Citovaný rozsudek soudu prvního stupně napadla státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chebu odvoláním, o němž Krajský soud v Plzni jako odvolací soud pro mládež usnesením ze dne 27. 4. 2010, sp. zn. 7 Rodo 6/2010, rozhodl tak, že rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Současně rozhodl o nákladech řízení.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal Okresní státní zástupce v Chebu včas dovolání, pro jehož přípustnost vycházel z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., a opřel ho o důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

V dovolání státní zástupce zdůraznil, že se neztotožňuje se závěry soudů obou stupňů s tím, že návrhu mělo být vyhověno, přičemž zejména poukázal na účel zákona o soudnictví ve věcech mládeže vyjádřený v ustanovení § 1 odst. 2 z. s. m. Zdůraznil, že soud v tomto řízení objasňuje, zda tvrzení uplatněné v návrhu státního zastupitelství na zahájení řízení o tom, zda se dítě dopustilo činu jinak trestného, bylo prokázáno, a pokud takové tvrzení prokázáno není, soud návrh zamítne. Jestliže však je prokázáno, že čin jinak trestný byl spáchán a dopustilo se jej dítě, vůči němuž návrh směřuje,

je soud povinen uvážit, zda je na místě uložit některé z opatření stanovených zákonem. Dovolatel též zmínil výklad k ustanovení § 93 odst. 1, 8 z. s. m., podle něhož je zjevné, že uložení opatření je fakultativní, a pokud je soud neshledá nezbytným a nutným, může od jeho uložení upustit. Pokud však je prokázáno, že se dítě činu jinak trestného dopustilo, nemůže být návrh státního zastupitelství zamítnut, neboť ten byl podán důvodně a zcela v souladu s § 90 odst. 1 z. s. m., které povinnost podat návrh na uložení opatření státnímu zastupitelství, jakmile se o spáchání činu jinak trestného dozví, ukládá. V daném případě okresní soud návrh zamítl, a to přesto, že bylo shledáno, že se dítě činu jinak trestného dopustilo, a tedy, že návrh státního zastupitelství byl podán důvodně. Nad rámec uvedeného státní zástupce poukázal i na další pochybení okresního soudu spočívající v tom, že jako s účastníkem řízení nejednal s dětským domovem v O., ačkoli z § 91 z. s. m. vyplývá, že účastníkem řízení o uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let, které se dopustilo činu jinak trestného, je též zařízení, v němž toto dítě vykonává ústavní výchovu.

Na základě uvedených námitek dovolatel v závěru dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud jako soud pro mládež zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni a také rozsudek Okresního soudu v Chebu a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud považuje za vhodné nejprve poznamenat, že ve věcech dětí mladších patnácti let v řízení o dovolání postupuje soud pro mládež podle předpisů upravujících občanské soudní řízení (§ 96 z. s. m.).

Jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř., § 96 z. s. m.) se Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) a v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 3 o. s. ř.), zabýval tím, zda v posuzovaném případě je dovolání přípustné.

Přípustnost dovolání proti rozsudku a usnesení ve věci samé je upravena v ustanovení § 237 o. s. ř. Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř.], a jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.].

Dovolatel v dané věci napadl dovoláním usnesení odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé potvrzeno, což vede k závěru, že přípustnost dovolání nemůže spočívat v důvodu podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť ten dopadá jen na rozhodnutí, jímž odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně změnil.

Nejvyšší soud shledal, že nepřichází v úvahu ani aplikace ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., protože ve věci nepředcházelo žádné jiné rozhodnutí odvolacího soudu, a tudíž není splněna podmínka, že by soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku, ani to, že by tak učinil v důsledku vázanosti předchozím právním názorem odvolacího soudu.

Přípustnost dovolání tak může být založena jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., což je tehdy, dospěje-li dovolací soud k závěru, že napadený rozsudek má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní

otázku v rozporu s hmotným právem.

Předpokladem pro závěr, že jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu, je situace, kdy řešená právní otázka měla pro rozhodnutí o věci určující význam, tedy že nešlo jen o takovou právní otázku, na níž rozhodnutí odvolacího soudu nebylo z hlediska právního posouzení věci založeno. Zásadní právní význam má současně rozhodnutí odvolacího soudu pouze tehdy, jestliže v něm řešená právní otázka má zásadní význam nejen pro rozhodnutí konkrétní věci (v jednotlivém případě), ale z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec (pro jejich judikaturu).

Nejvyšší soud z tohoto pohledu zkoumal, zda problematika, která je v podaném dovolání namítána, má po právní stránce zásadní význam.

Je potřeba konstatovat, že státní zástupce v dovolání jako stěžejní důvod označil za nesprávné, že soud prvního stupně návrh okresního státního zástupce na uložení ochranné výchovy podle § 93 odst. 1 písm. c) z. s. m. dítěti M. B. zamítl, ač správně mělo být rozhodnuto podle § 93 odst. 7 z. s. m. o upuštění od uložení opatření (což je úprava platná do 31. 12. 2009, podle níž v době rozhodování soud prvního stupně postupoval, avšak od účinnosti zák. č. 41/2009 Sb. od 1. 1. 2010 se jedná o ustanovení § 93 odst. 8 z. s. m., které bylo uvedeným zákonem novelizováno, v textu však bude použita původní úprava platná v době rozhodování soudu prvního stupně).

Takto formulovaná otázka doposud judikaturou nebyla řešena, ač má pro rozhodovací činnost soudů pro mládež zásadní význam pro rozlišení, kdy má být návrh státního zástupce zamítnut podle podmínek upravených v občanském soudním řádu a kdy má být rozhodnuto o upuštění od uložení opatření podle § 93 odst. 7 z. s. m., v čemž není soudní praxe zcela jednotná a dochází k odlišné aplikaci těchto ustanovení.

Soudní judikatura se doposud zaměřila zejména na výklad institutu upuštění od uložení opatření podle § 93 odst. 7 z. s. m. a lze odkázat na rozhodnutí č. 28/2006, č. 3/2007, 9/2009 a č. 44/2009 Sb. rozh. tr. Prozatím však nebylo judikatorně vyjasněno, kdy a v jakých případech soud pro mládež k tomuto postupu nepřistoupí a návrh státního zástupce na uložení opatření (§ 93 odst. 1 z. s. m.) podle zásad občanského soudního řízení zamítne.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud shledal, že jsou v projednávané věci splněny podmínky vymezené v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., a dovolání je z tohoto důvodů přípustné.

S ohledem na obsah podaného dovolání a výše vymezený okruh řešené problematiky Nejvyšší soud shledal, že byl v dovolání státním zástupcem sice uveden dovolací důvod podle § 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř., že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, avšak materiálně žádné vady týkající se hmotně právních nedostatků nenamítal, ale vytýkal toliko nesprávný procesní postup ať již při nesprávné aplikaci procesního ustanovení, podle něhož soudy rozhodly, anebo že měl zato, že nebyl řádně o konání jednání soudu vyrozuměn výchovný ústav, v němž se dítě nacházelo.

Nejvyšší soud proto vyšel z obsahu podaného dovolání, to je z toho, jak bylo fakticky uplatněno a vyjádřeno, a nikoli jak byla uvedená problematika v dovolání pod nevhodným dovolacím důvodem označena, tedy proto, že řízení trpí vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí věci podle § 241 odst. 2 písm. a) o. s. ř. V této souvislosti lze poznamenat, že tento dovolací důvod nevylučuje možnost připuštění dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) tr. ř. (srov. nález Ústavního osudu ze dne 9. 1. 2008 sp. zn. II. ÚS 650/2006, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu roč. 2008, sv. 48, č. 3).

Nejvyšší soud poté, co shledal, že dovolání státního zástupce je přípustné a bylo podáno ze

zákonného dovolacího důvodu, podle § 242 o. s. ř., napadené rozhodnutí přezkoumal v rozsahu, ve kterém bylo dovolání podáno, a dospěl k těmto závěrům:

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže v hlavě třetí, upravující řízení ve věcech dětí mladších patnácti let, nemá speciální ustanovení o možnosti zamítnout návrh na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let, které se dopustilo činu jinak trestného, a proto pro takový postup je nutno vycházet z obecných ustanovení občanského soudního řádu (viz § 96 z. s. m.). Při tom je též nutné poznamenat, že občanský soudní řád neobsahuje žádnou obecnou úpravu týkající se podmínek, za nichž soud prvního stupně návrh na zahájení řízení, tj. žalobu, zamítne, upravuje toliko některé konkrétní způsoby zamítnutí speciálně stanovené pro jmenovitě uvedené druhy řízení.

Obecně však platí, že soud vydá zamítavé rozhodnutí, pokud neshledal žádných vad ve formálních náležitostech či procesních nedostatcích tehdy, nelze-li podané žalobě či návrhu vyhovět. Vychází přitom ze zásad pro rozhodování stanovených v ustanovení § 153 o. s. ř., podle něhož soud rozhoduje na základě zjištěného stavu věci a je vázán návrhem.

Pro řízení ve věcech mládeže však lze tento obecný postup využít až poté, co jsou vyčerpány procesní prostředky dané zákonem o soudnictví ve věcech mládeže anebo je nelze z jiných důvodů aplikovat. Jednak jde o již zmíněné ustanovení § 90 odst. 3 z. s. m., podle něhož soud pro mládež zastaví řízení o návrhu na uložení opatření podaným někým jiným než státním zastupitelstvím, jednak o ustanovení § 93 odst. 1 až 6 z. s. m., podle něhož uloží některé z opatření, a pro případ, že opatření nepovažuje za vhodné ukládat, se užije ustanovení o upuštění od uložení opatření podle § 93 odst. 7 z. s. m.

V prvních dvou uvedených postupech nevznikají při jejich aplikaci potíže, a je nutné i konstatovat, že na projednávaný případ ani nedopadají.

Významné je upuštění od uložení opatření podle § 93 odst. 7 z. s. m. Jak již bylo výše naznačeno, soudní praxe vymezila podmínky, za nichž je možné od uložení opatření ve smyslu tohoto ustanovení upustit, a tak lze připomenout, že soud pro mládež postupuje podle § 93 odst. 7 z. s. m. jen tehdy, má-li shromážděny dostatečné podklady svědčící o tom, za jakých podmínek a s jakým účinkem na dítě byl čin dítěte mladšího patnácti let státním zástupcem nebo před soudem projednán, a z opatřených podkladů lze učinit spolehlivý závěr, že tímto projednáním bylo dosaženo účelu zákona i bez uložení opatření (viz rozhodnutí č. 3/2007 Sb. rozh. tr.).

Ustanovení § 93 odst. 7 z. s. m. se použije nejen tehdy, postačuje-li k dosažení účelu zákona o soudnictví ve věcech mládeže, jak je definován v jeho ustanovení § 1 odst. 2, projednání činu dítěte státním zástupcem nebo před soudem pro mládež, aniž by bylo na místě ukládat opatření podle § 93 odst. 1 tohoto zákona, ale i tehdy, bylo-li dítěti za jiný čin jinak trestný již uloženo některé z opatření podle tohoto ustanovení a jeho uložení za současného projednání posuzovaného činu jinak trestného státním zástupcem nebo před soudem pro mládež je s to rovněž naplnit deklarovaný účel zákona (srov. rozhodnutí č. 9/2009 Sb. rozh. tr.).

Rovněž lze toto ustanovení použít i v případě, rozhoduje-li soud pro mládež o návrhu státního zástupce na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let za situace, kdy od spáchání činu jinak trestného, pro nějž se toto řízení vede, uplynula dlouhá doba, a to i přesto, že to zákon přímo nestanoví (srov. rozhodnutí č. 44/2009 Sb. rozh. tr.).

Osobě mladší patnácti let lze uložit opatření podle § 93 z. s. m. jen tehdy, je-li prokázáno, že se nezletilý dopustil činu jinak trestného. Bez projednání věci před soudem nebo státním zástupcem nelze podle § 93 odst. 7 z. s. m. upustit od uložení opatření (viz rozhodnutí č. 28/2006 Sb. rozh. tr.).

S ohledem na obsah těchto soudních rozhodnutí je zřejmé, že postup podle § 93 odst. 7 z. s. m.

přichází v úvahu, pokud bylo po všech stránkách prokázáno, že se stal čin jinak trestný, pro něž se předmětné řízení vede, že se ho dopustilo dítě mladší patnácti let, proti němuž byl návrh na uložení opatření podán, a že takový čin vykazuje všechny znaky činu jinak trestného. Na základě uvedených skutečností je proto možné určit, že jsou-li tyto skutečnosti na podkladě řízení konaného podle hlavy třetí zákona o soudnictví ve věcech mládeže prokázány, a soud pro mládež současně dospěje k závěru, že nejsou z důvodů vyplývajících z obsahu věci splněny podmínky proto, aby dítěti mladšímu patnácti let uložil některé z opatření podle § 90 odst. 1 z. s. m., od uložení opatření upustí podle § 93 odst. 7 z. s. m.

V takovém případě nepřichází v úvahu postup podle obecných ustanovení občanského soudního řádu, a tudíž soud pro mládež nemůže ani návrh státního zástupce na uložení opatření zamítnout, neboť dopustilo-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, je možné postupovat jen podle podmínek § 93 z. s. m.

V návaznosti na tyto úvahy pak lze vyjádřit, že soud pro mládež může podaný návrh státního zástupce na uložení opatření dítěti mladšímu let patnácti zamítnout jen tehdy, když nejsou dány uvedené podmínky po postup podle speciálních ustanovení hlavy třetí zákona o soudnictví ve věcech mládeže, tj. ustanovení § 93 z. s. m. V takovém případě je možné použít obecnou právní úpravu, jak vyplývá ze smyslu ustanovení § 96 z. s. m., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje soud pro mládež v řízení podle této hlavy podle předpisů upravujících občanské soudní řízení.

Zamítnout návrh státního zástupce je tedy možné jen za situace, kdy soud pro mládež shledá, že se nestal čin, pro nějž byl návrh na uložení opatření podán, nebylo prokázáno, že by se činu, jehož se návrh týká, dopustilo dítě mladší patnácti let vůči němuž směřoval takový návrh, anebo předmětný čin nenaplňuje formální nebo materiální znaky trestného činu. Přitom postačí, že není splněna jen některá z těchto podmínek (srov. též Šámal, P., Válková. H., Sotolář, A., Hrušáková, M. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, str. 916).

Nejvyšší soud shledal, že v projednávané trestní věci soudy obou stupňů tato pravidla nedodržely a soud prvního stupně, s nímž se ztotožnil i odvolací soud, o návrhu státního zástupce ve věci dítěte M. B. na uložení ochranné výchovy, rozhodly tak, že tento návrh zamítly proto, že jej neshledaly důvodným.

Takový závěr soudy učinily přesto, že dospěly k závěru, že dítě se dopustilo činu jinak trestného, neboť jak uvedl soud prvního stupně „v daném případě při jednáních konaných dne 29. 9. a 25. 11. 2009 bylo potvrzeno, že se M. B. výše popsaného jednání zčásti skutečně dopustil…takovéto jednání po formální stránce vykazuje znaky pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák.“. Byť soud v rozsudku nevyložil naplnění uvedeného činu jinak trestného i po materiální stránce, s ohledem na jeho závěry a úvahy o nevhodnosti uložení opatření především se zřetelem na osobu jmenovaného dítěte, považoval tento soud za naplněné i materiální znaky, neboť opak, že by nebyly naplněny, z žádného konkrétního vyjádření soudu a ani z obsahu zpracovaného odůvodnění nevyplývá.

Odvolací soud se se závěry soudu prvního stupně ztotožnil a v odůvodnění usnesení konstatoval, že „bylo prokázáno, že jmenované dítě se činu jinak trestného dopustilo, a jedná se o čin, který by u zletilého pachatele naplňoval znaky trestného činu pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr. zák“.

Se zřetelem na závěry, k nimž oba soudy shodně dospěly, a jak shrnul a uzavřel odvolací soud ve svém usnesení, že „v současné době není opodstatněné nařízení ochranné výchovy u jmenovaného, a to vzhledem k zajištění jeho řádné výchovy ani k zamezení jeho recidivních sexuálních motivovaných projevů, lze vystačit s opatřeními, kterým je podrobován, z nichž nejdůležitějším je dohled odborných lékařů. Uložení ochranné výchovy, které je závažným zásahem do osobní svobody dítěte, svým

způsobem blízké výkonu trestu odnětí svobody, v této věci není pro jmenovaného a k jeho nápravě nezbytně nutné.“ Odvolací soud současně neshledal podmínky proto, aby bylo ukládáno jakékoliv jiné opatření.

Je tedy patrné, že důvody, proč nebylo opatření dítěti mladšímu patnácti let M. B. uloženo, vycházejí především ze zásad týkajících se účelu a smyslu ukládaných opatření. Soudy proto nemohly návrh státního zástupce zamítat, ale měly v souladu s ustanovením § 93 odst. 7 z. s. m. od uložení opatření upustit, protože pro takový postup měly dostatek důvodů a pro takový závěr svědčily i podklady vyplývající z výsledků provedeného dokazování.

I přesto, že Nejvyšší soud shledal, že z uvedených důvodů jsou usnesení i rozsudek soudu prvního stupně z výše rozvedených hledisek nesprávné a v zásadě tedy dovolání státního zástupce považoval za důvodné, nezrušil předmětná rozhodnutí, ač by pro takový postup formální podmínky splněny byly.

V tomto konkrétním případě Nejvyšší soud nepovažoval zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení za účelné zejména proto, že by se jednalo o narušení stability a právní jistoty dané právní mocí a vykonatelností napadených rozhodnutí, a založil by necitlivý a příliš tvrdý zásah do poměrů psychicky nevyrovnaného mentálně retardovaného dítěte mladšího patnácti let. Je navíc zcela zřejmé, že výsledkem takového postupu by bylo jen jiné formální řešení, jehož výstupem by však byl v obou procesních přístupech závěr, že se jmenovanému dítěti v tomto řízení žádné opatření ukládat nebude. Jednalo by se toliko o formalistické řešení dané problematiky, které by s ohledem na osobu jmenovaného bylo kontraproduktivní.

Nejvyšší soud se pro závěr o tom, že není nutné napadené rozhodnutí i při jeho nesprávnosti, jak je shora popsána, ztotožnil se závěry soudů obou stupňů, které před tím, než ve věci rozhodly, poměry dítěte podrobně zjišťovaly a vycházely zejména z lékařských zpráv MUDr. J. B. ze Sexuologické ambulance Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice v P.; MUDr. V. Č., dětského a dorostového psychiatra, a MUDr. J. Z., DrSc., ze Sexuologického ústavu 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Dále zhodnotily osobu dítěte i na základě zpráv z Dětského diagnostického ústavu v P. a Dětského domova v O., podle kterých byl M. B. hodnocen všestranně pozitivně, aniž by, až na jedinou, navíc nedoloženou a pouze obecnou stížnost, se v jeho chování vyskytly jakékoli významnější závady. V obou výchovných zařízeních mu přitom byla věnována nejen výchovná, ale také potřebná lékařská péče včetně odborných vyšetření (a to také v oboru sexuologie). Soudy shledaly, že nyní uskutečněný čin jinak trestný nebyl příliš závažné intenzity a jednotlivé útoky ustaly, jakmile byla přijata potřebná opatření. Zásadním problémem, jak bylo zjištěno, je u jmenovaného velmi snížená sociální a rozumová inteligence a neexistence vhodného odborného zařízení pro tento typ dítěte by mohly jen potencovat další konfliktní projevy. Přitom je významné i to, že matka dítěte spolupracuje s orgány probační a mediační služby a též i s odbornými lékaři. Jak bylo zjištěno, jmenovaný má z předešlé věci nařízený probační dohled.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud shledal, že pokud je nyní výsledkem celého řízení situace, kdy ochranné opatření dítěti nebylo uloženo, když byl návrh státního zástupce na jeho uložení zamítnut, je tento výsledek ve své podstatě stejný, jako by byl při správném postupu podle § 93 odst. 7 z. s. m., pokud by bylo upuštěno od jeho uložení. Pro takový závěr vycházel především z účelu zákona, jak je vyjádřen v ustanovení § 1 odst. 2 z. s. m., podle něhož se projednáním protiprávních činů, kterých se dopustili děti mladší patnácti let a mladiství, sleduje, aby se na toho, kdo se takového činu dopustil, užilo opatření, které účinně přispěje k tomu, aby se nadále páchání protiprávního činu zdržel a našel si společenské uplatnění odpovídající jeho schopnostem a rozumovému vývoji a podle svých sil a schopností přispěl k odčinění újmy vzniklé jeho protiprávním činem; řízení musí být vedeno tak, aby přispívalo k předcházení a zamezování páchání protiprávních činů.

Za těchto okolností není pro změnu rozhodnutí odvolacího soudu v tom smyslu, aby bylo na rozdíl od zamítnutí návrhu rozhodnuto o tom, že bude upuštěno od uložení opatření podle § 93 odst. 7 z. s. m., s ohledem na shora uvedené závěry žádný podstatný a důležitý důvod a je bezvýznamné toto rozhodnutí, jímž byl založen stejnoprávní stav, rušit.

Pokud jde o námitku státního zástupce spočívající v tom, že nebylo v řízení před soudem prvního stupně ani soudem odvolacím vyrozumíván o těchto jednání ústav, v němž dítě vykonává ústavní výchovu, ani tu Nejvyšší soud podle obsahu spisu nepovažuje za důvodnou. Dětský domov O. byl o příslušných jednáních vždy vyrozumíván jako účastník řízení (§ 91 odst. 1 z. s. m.). Byl vyrozuměn soudem prvního stupně o jednání konaném dne 25. 8. 2009, o jednání konaném dne 29. 9. 2009, a též o jednání odročeném na 25. 11. 2009. Stejně nepochybil ani odvolací soud, jenž jmenovaný dětský domov vyrozuměl o jednání o odvolání.

Na základě shora uvedených úvah Nejvyšší soud dovolání státního zástupce Okresního státního zastupitelství v v Chebu proti usnesení Krajského soudu v Plzni, soudu pro mládež, ze dne 27. 4. 2010, sp. zn. 7 Rodo 6/2010, zamítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší soud rozhodl podle § 243b odst. 5 věty první, § 151 odst. 1 věty první o. s. ř. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení [§ 146 odst. 1 písm. a) o. s. ř.]. O náhradě ve smyslu § 95 odst. 3 z. s. m. nebylo rozhodováno; pro takové rozhodnutí chybí zákonný podklad, poněvadž nebylo uloženo žádné z opatření uvedených v § 93 odst. 1 z. s. m.